

**“O‘zsanoatqurilishbank” ATB tizimida korrupsiyani keltirib chiqaruvchi
sabab va shart-sharoitlarni tahlil qilish maqsadida o‘tkazilgan
anonim so‘rovnoma natijalari muhokamasi
BAYONI**

2026-yil 29-iyun

Toshkent shahri

O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki hamda Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligining 2025-yil 6-avgustdagi 1/11-sonli “Davlat ulushi mavjud tijorat banklarida korrupsiyani oldini olish bo‘yicha ishlar samaradorligini oshirish to‘g‘risida”gi qo‘shma qarori bilan tasdiqlangan “Yo‘l xaritasi”, xususan, “O‘zsanoatqurilishbank” ATBning “Davlat ulushi mavjud tijorat banklarida korrupsiyani oldini olish bo‘yicha ishlar samaradorligini oshirish bo‘yicha YO‘L XARITASI” bilan belgilangan vazifa va topshiriqlar ijrosini ta‘minlash maqsadida bankda bir qator ishlar olib borilayotganligi bayon qilindi.

Jumladan, Korrupsiyaga qarshi kurashish xizmati rahbari Sh.Ismoilov tomonidan joriy yilning 10-iyunidan 20-iyuniga qadar keng jamoatchilik, bank mijozlari va xodimlari o‘rtasida “O‘zsanoatqurilishbank” ATB tizimida korrupsiyani keltirib chiqaruvchi sabab va shart-sharoitlarni tahlil qilish maqsadida anonim so‘rovnoma o‘tkazilganligi, anonim so‘rovnoma “Google Forms” dasturi orqali shakllantirilib, respondentlarga real vaqt rejimida unda ishtirok etish imkoniyati yaratilganligi ma‘lum qilindi.

So‘rovnomada respublika bo‘yicha barcha hududlardan jami 2544 nafar respondent ishtirok etdi. Respondentlarning 6,1 foizini (155 nafar) Toshkent shahri, 9,5 foizini (242 nafar) Toshkent viloyati, 21,2 foizini (540 nafar) Sirdaryo viloyati, 7,2 foizini (184 nafar) Farg‘ona viloyati, 8,6 foizini (220 nafar) Namangan viloyati, 2,2 foizini (56 nafar) Andijon viloyati, 2,4 foizini (62 nafar) Jizzax viloyati, 10,3 foizini (263 nafar) Samarqand viloyati, 1,5 foizini (39 nafar) Qashqadaryo viloyati, 6,7 foizini (170 nafar) Surxondaryo viloyati, 13,0 foizini (330 nafar) Navoiy viloyati, 3,5 foizini (89 nafar) Buxoro viloyati, 4,2 foizini (107 nafar) Xorazm viloyati va 3,4 foizini (87 nafar) Qoraqalpog‘iston Respublikasi hududiga to‘g‘ri keladi.

O‘tkazilgan so‘rovnoma tahlillariga ko‘ra quyidagilar aniqlandi.

1. Respondentlarning asosiy qismi — 98,4 foizi (2503 nafar) bank xizmatlarini ko‘rsatishda ochiqlik va shaffoflik tamoyillariga amal qilinayotganligini bildirgan.

2. Bank xizmatlarini raqamlashtirish borasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarga 87,3 foiz (2221 nafar) respondent tomonidan “Yaxshi”, 11,7 foiz (297 nafar) tomonidan “Qoniqarli”, 1,0 foiz (26 nafar) tomonidan esa “Qoniqarsiz” baho berilgan.

3. Bankda korrupsiya darajasini 85,1 foiz (2166 nafar) respondent tomonidan “Bankda korrupsiya yo‘q”, 8,1 foiz (205 nafar) tomonidan “O‘rtacha”, 6,8 foiz (173 nafar) tomonidan esa “Yuqori” baholangan.

4. Korrupsiyaviy xavf-xatar yuqori bo‘lgan bank xizmatlari sifatida kredit ajratish jarayoni 56,4 foiz (1436 nafar), bank omonatlari va xalqaro pul o‘tkazmalari 3,1 foiz (79 nafar), bank kartalari bilan bog‘liq operatsiyalar 4,7 foiz (120 nafar), hisob-kitob va kassa

xizmatlari ko'rsatilishi 3,3 foiz (83 nafar), lizing xizmati ko'rsatilishi 12,6 foiz (320 nafar), faktoring xizmati ko'rsatilishi 6,1 foiz (154 nafar), valyuta amaliyotlari bo'yicha xizmat ko'rsatilishi 3,6 foiz (92 nafar), shuningdek, 39,7 foiz (1009 nafar) respondent tomonidan davlat dasturiga kiritilgan loyihalarning moliyalashtirilishi ko'rsatib o'tilgan.

5. Bank xodimlari tomonidan korrupsiyaviy xatti-harakatlar sodir etilganligiga duch kelganligi to'g'risidagi savolga 96,1 foiz (2446 nafar) respondent "Yo'q, duch kelmaganman" deb javob bergan, shuningdek, 2,9 foizi (75 nafar) kredit ajratish jarayonida, 0,4 foizi (11 nafar) bank omonatlari va xalqaro pul o'tkazmalarida, 0,3 foizi (7 nafar) bank kartalari bilan bog'liq operatsiyalarda, 0,2 foizi (6 nafar) hisob-kitob va kassa xizmatlari ko'rsatilishida, 0,4 foizi (10 nafar) lizing xizmati ko'rsatilishida, 0,3 foizi (8 nafar) faktoring xizmati ko'rsatilishida, 0,2 foizi (4 nafar) valyuta amaliyotlari bo'yicha xizmat ko'rsatilishida, 0,5 foizi (12 nafar) davlat dasturiga kiritilgan loyihalarni moliyalashtirish bilan bog'liq jarayonlarda korrupsiyaviy holatlarga duch kelganligini ma'lum qilgan.

6. Bankda xodimlarni ishga qabul qilish jarayonining shaffofligini 92,0 foizi (2340 nafar) "Ijobiy" baholagan bo'lsa, 7,0 foizi (179 nafar) "Tanish-bilishchilik" bilan, 0,5 foizi (13 nafar) "Qarindosh-urug'chilik" bilan va 0,5 foizi (12 nafar) "Pora evaziga" ishga kiriladi deb bildirgan.

7. Bank xizmatlaridan foydalanishda va boshqa holatlarda "tanish-bilishchilik"dan foydalanganlik to'g'risidagi savolga 97,0 foiz (2468 nafar) ishtirokchilar "Yo'q" deb javob bergan bo'lsa, 2,2 foiz (56 nafar) kredit mahsulotlaridan foydalanishda, 0,4 foiz (10 nafar) bank omonatlari va xalqaro pul o'tkazmalarida, 0,4 foiz (10 nafar) bank kartalari bilan bog'liq operatsiyalarda, 0,2 foiz (4 nafar) hisob-kitob va kassa xizmatlarini ko'rsatishda, 0,2 foiz (5 nafar) lizing xizmati ko'rsatilishida, 0,1 foiz (3 nafar) faktoring xizmati ko'rsatilishida, 0,1 foiz (2 nafar) valyuta amaliyotlari bo'yicha xizmat ko'rsatilishida va 0,4 foiz (9 nafar) davlat dasturiga kiritilgan loyihalarni moliyalashtirishda bunday holatlar uchraganligini qayd etgan.

8. "Bankning qaysi BXO yoki BXMdagi korrupsiyaga moyillik darajasi yuqori" degan savolga 98,9 foiz (2517 nafar) respondent tomonidan "Bunday holat mavjud emas" deb javob berilgan. Qolgan ishtirokchilarning 15 nafari javobiga aniqlik kiritmagan, 2 nafari Bunyodkor BXM, 2 nafari Farg'ona BXO, 1 nafardan Markazda, Sirdaryo, Bosh bank, To'qimachilik BXM, BXOlarda, Olmaliq BXM, Sariosiyo BXM va SQB deb javob bergan.

9. So'rovnoma yakunlariga ko'ra, 2544 nafar respondentlarning 97,4 foizi (2477 nafar) bank tizimida korrupsiya va manfaatlar to'qnashuvi holatlarining oldini olishga qaratilgan ishlar samaradorligini "Ijobiy" baholagan bo'lsa, 2,6 foizi (67 nafar) "Salbiy" baholagan.

10. Bank tizimida korrupsiyaga qarshi kurashish ishlari samaradorligini oshirish bo'yicha 68,8 foiz (1749 nafar) respondent quyi bo'g'indagi bank xodimlarining oylik ish haqlarini oshirish, 23,9 foizi (607 nafar) elektron bank xizmatlari ko'lamini kengaytirish, 24,2 foizi (615 nafar) korrupsiyaga qarshi targ'ibot va tashviqot ishlari kuchaytirish, 24,8

foizi (630 nafar) esa bank xodimlarining xatti-harakatlari ustidan nazoratni kuchaytirish takliflarini bildirgan.

So‘rovnoma natijalari tahlil qilinib, atroflicha o‘rganilgan hamda bankning tegishli tarkibiy bo‘linmalari rahbarlari bilan muhokama qilingan holda quyidagi ish (chora-tadbir)lar amalga oshirilishi maqsadga muvofiq ekanligi belgilab olindi.

Jumladan, bank xizmatlari ko‘rsatilishida inson omili ishtirokini kamaytirish, xususan, raqamlashtirish yo‘nalishidagi ishlarni yanada jadallashtirish va takomillashtirish orqali mijozlarga bank xizmatlaridan “24/7” rejimida onlayn tarzda foydalanishni kengaytirib borish, jumladan, bankning “SQB BUSINESS” va “SQB Mobile” dastur (ilova)lari orqali ko‘rsatiladigan xizmat turlari hajmi hamda ko‘lamini doimiy ravishda ko‘paytirib borish;

jismoniy shaxslarga ko‘rsatilayotgan chakana bank xizmatlarida axborot texnologiyalari yutuqlari keng joriy etilishi bo‘yicha tizimli ishlarni jadal olib borish. Jumladan, “Face ID” tizimini samarali qo‘llash va doimiy takomillashtirib borish orqali mijoz ishtirokisiz operatsiyalar amalga oshirilishini oldi olinishi, ichki va tashqi nojo‘ya harakatlar (firibgarlik, korrupsiya) natijasida mijoz mablag‘lari talon-taroj qilinishi bilan bog‘liq salbiy omillar yuzaga kelish riskini yo‘qotish va/yoki minimallashtirish yuzasidan doimiy ravishda ishlarni olib borish;

andarrayting tizimini rivojlantirish bo‘yicha amaliy ishlarni izchil davom ettirish, xususan, andarrayterlar tomonidan mijoz moliyaviy holatini tez va sifatli tahlil qilish maqsadida bankning mazkur yo‘nalishga taalluqli ma’lumotlar bazalari (“CROBS”)ni tashqi manbalar bilan integratsiya qilish ishlarini faol tarzda davom ettirish;

mijozlarga kredit ajratilishida qo‘llanilayotgan “SCORING” tahlil va baholash tizimini doimiy ravishda takomillashtirib borish, mazkur tizim orqali soxta va asoslanmagan hujjatlar asosida firibgarlik yo‘li bilan kredit ajratilishining oldini olish borasidagi ishlarni faol tarzda davom ettirish;

bankdagi barcha bo‘sh ish o‘rinlari haqidagi ma’lumotlarni bankning rasmiy veb-saytida muntazam ravishda e’lon qilib borish va ma’lumotlarni yangilab turish tizimi doimiy ravishda ishchi holatda bo‘lishini hamda nomzodlardan hujjatlarni elektron shaklda qabul qilish uchun maxsus onlayn platforma yoki veb-sayt orqali avtomatlashtirilgan ariza yuborish mexanizmini joriy etish, test, suhbat va qaror qabul qilish jarayonlarini videofiksatsiya qilish yoki raqamlashtirish, kollegial qaror qabul qilish hamda natijalarini hujjatli rasmiylashtirish (bayonlashtirish) amaliyotini kuchaytirish;

korrupsiyaviy xavf yuqori deb ko‘rsatilgan kredit ajratish, davlat dasturlariga kiritilgan loyihalarni moliyalashtirish, lizing va faktoring xizmatlari bo‘yicha nazorat tadbirlarini kuchaytirish, ushbu yo‘nalishlarda xodimlar va mijozlar uchun tushuntirish hamda targ‘ibot ishlarini manzilli tartibda amalga oshirish;

murojaatlarni ko‘rib chiqish natijalari bo‘yicha umumlashtirilgan ochiq hisobotlar e’lon qilib borilishini davom ettirish.

Ma’lumot uchun: anonim so‘rovnoma havolasi bank veb-sayti (<https://www.sqb.uz/uz/anticorruption/#tab-9>) hamda internetdagi ijtimoiy tarmoqlar (Telegram)da joylashtirilib, bu haqda targ‘ibot-tashviqot ishlarini olib borish yo‘li bilan respondentlarga ma’lum qilindi

(<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeul3Qsn96GNgoKikAyV4iduEuuNmkmM4UlQAGY2C-TvYmQ5A/closedform>).